

Adelövs friskoleförening

Org.nr. 802418-9154

Beslut efter riktad tillsyn av Adelövs friskoleförening i Tranås kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Adelövs friskoleförening att senast den **31 augusti 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Föreläggandet gäller omedelbart.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionen konstaterar att Adelövs friskoleförening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. (2 kap. 5 § och 26 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Återställa det egna kapitalet, vilket innebär att tillgångarna minst motsvarar skulderna.

För att visa att kravet är uppfyllt ska huvudmannen inkomma med rättvisande och avstämda balans- och resultatrapporter för perioden den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2021. (2 kap. 5 § och 26 kap. 8 § skollagen).

- Betala skulder när de förfaller till betalning (2 kap. 5 § och 26 kap. 3 § skollagen).

Områden där Skolinspektionen inte funnit brister

I tillsynen har Skolinspektionen även utrett ytterligare tillgångsfrågor och inte funnit några brister avseende tillgången till elevhälsa, skolbibliotek, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.

Motivering till föreläggande

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Av utredningen framgår att huvudmannens egna kapital är negativt och att huvudmannen därmed saknar medel att hantera resultatmässiga förluster. Vidare understeg omsättningstillgångarna de kortfristiga skulderna i årsredovisningen 2019/2020, vilket i kombination med att det egna kapitalet är negativt, innebär en risk att huvudmannen inte kommer kunna betala sina skulder när de förfaller.

Skolinspektionens bedömning ändras inte av att huvudmannen bär sina kostnader och visar en vinst för räkenskapsåret 2019/2020 och för de första fyra månaderna

räkenskapsåret 2020/2021 då vinsterna inte räcker för att täcka det förbrukade egna kapitalet.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Godkännande ska lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller dessa krav.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:158, s. 52) ska de aktuella kraven fortlöpande vara uppfyllda. Vidare anges i nämnda förarbeten (s. 122) att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Om det är fråga om ett bolag som ingår i en koncern bör det även beaktas om ekonomin i koncernen som helhet påverkar aktörens ekonomiska förutsättningar. Det anges även i nämnda förarbeten (s. 50) att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av huvudmannens uppgifter om ekonomiska förutsättningar. I dessa uppgifter ingår årsredovisningar för räkenskapsåren 2015/2016 till och med 2019/2020 och preliminär balans- och resultatrapport avseende perioden 1 juli 2020 till och med den 30 oktober 2020 samt elevantal för höstterminen 2020.

Det framgår i huvudmannens insända uppgifter framgår att Adelövs Friskoleförening bär sina kostnader. Det framgår av resultatrapporten för perioden den 1 juli 2020 till och med den 30 oktober 2020 med en vinst på 34 000 kronor samt även enligt årsredovisningen för 2019/2020 med en vinst på 102 000 kronor.

Av utredningen framgår vidare att det egna kapitalet är negativt enligt den senaste årsredovisningen. Per den 30 juni 2020 uppgick det egna kapitalet till minus 156 000

kronor, vilket innebär att Adelövs Friskoleförenings skulder överstiger de totala tillgångarna med motsvarande belopp och därmed saknar medel för att täcka resultatmässiga förluster. Det egna kapitalet har varit negativt sedan årsredovisningen 2018/2019 till följd av resultatmässiga förluster två år i rad under räkenskapsåren 2017/2018 och 2018/2019.

Enligt årsredovisningen för 2019/2020 understeg omsättningstillgångarna de kortfristiga skulderna. Per den 30 juni 2020 understeg omsättningstillgångarna de kortfristiga skulderna med 191 000 kronor och per 30 oktober 2020 var samma underskott på 134 000 kronor. Av UC-utdrag från den 20 januari 2021 framgår att huvudmannen inte har någon aktuell skuld hos Kronofogdemyndigheten men att fem stycken betalningsanmärkningar på totalt 7 500 kronor finns registrerade. Samtliga betalningsanmärkningar registrerades under våren 2019.

Av Skolverkets statistik framgår att huvudmannens elevantal har minskat successivt sedan höstterminen 2018. Mellan höstterminen 2018 och 2019 minskade elevantalet med 10 procent och mellan höstterminen 2019 och 2020 minskade elevantalet med ytterligare 13 procent. Hösten 2018 hade huvudmannen 77 elever jämfört med 60 elever hösten 2020 enligt uppgift från huvudmannen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Adelövs Friskoleförening inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Adelövs Friskoleförening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

I handläggningen av ärendet har även Anna Rosenqvist Robertsson och Lina Håkansson medverkat.

På Skolinspektionens vägnar

Mats Lundqvist
Enhetschef

Klas Tambour
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se